

SANCTI|| IOANNIS|| DAMASCENI OPERA,||

Johannes <Damascenus>

Parisiis, 1577

De dominis & patribusfamilias: & quòd eos non graues & acerbos, sed
lenes ijs, quibuscum versantur, esse oporteat. cap. lxxxix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71880](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71880)

A Atque interim ea lucra, quæ hinc ad te redeunt, benigna & humana nominas? Væ qui dicunt amarum dulce, & inhumanitatem humanitatem appellant.

Hecatoſtologi & decatostologi (hoc est centesimas vel decumanas vsuras legentes) nomina vel ipso auditu horrenda, & menstrui exactores, non secus ac demones illi, qui comitiales morbos inferunt, luna quaque vertente pauperes aggrediuntur. Perniciosum vtrique munus, hoc est tam danti, quam accipienti: hunc nimirum facultatum, illum autem danti quæ animæ detrimento efficiens. Agricola, cum spicam acceperit, semen rursus sub radice accipienti non inuestigat: tu autem & fructus habes, nec tamen à veteri sorte abstines. Sine terra plantas sine semente messem facis. Incertum est, cuiam colligis. Quinam sit ille, qui in suris lacrimas fundat, perspicuum est: quis autem ex opibus hinc partis fructum percipurus sit, in dubio est. Incertum quippe est, num aliis opum voluptatem relicturus sis, cum ipse tibi perniciem eam, quæ ex iniustitia oritur, cumulaueris. Quæ cum ita sint, nec eum, qui abs te mutari vult, auerſare, nec rursus pecuniã tuam ad vsuram da: quò tam ex veteri, quam ex nouo Testamento, quæ tibi vtilia sunt, edoctus, cum bona spe ad Dominum abscedas, bonorum operum fœnus illic recepturus.

Fœnus tam danti quam accipienti perniciosum est. Disimile

B Cum debitores suos homines inuenerint, perinde letitia gestiunt, ac si prædam nacti fuissent: nihilque non faciunt, quò totum auferant. Quòd si per debitorum egestatem id eis minime liceat, tum demum iram pecuniarum causa conceptam in erum. osum miserorum corpus effundunt, ferientes eos & excruciantes, atque innumeris malis afficientes.

Iniquam syngrapham, ô homo, conserpe, vt hac ratione peccatum tuum soluat. Grauisimarum vsurarum confessionem oblitera: vt terra, ea, quæ consuevit, pariat. Aere enim & auro atque infœcundis rebus præter naturam parientibus, ea, quæ suapte natura parit, sterilis efficitur, atque in habitatorum poenam hac poena mulctatur, vt nullos fructus ferat.

Vsura sterilitatum plerique cause sunt.

C Quonam igitur modo alar, dicit aliquis? Manus habes, artem habes. Operam tuam loca, ministra. Multæ parandi victus rationes sunt, multa subsidia. At imbecillitate laboras? Mendica ab iis, qui opibus abundant. At turpe est petere. Turpius certè, cum mutuatris fueris, non reddere. Formica nec stipem petens, nec mutuo accipiens, ali potest: apicula cibi sui reliquias regibus impertit: quibus tamen nec manus, nec artes natura concessit: tu verò homo, animal solers & ingeniosum, nullam ex omnibus artem inuenies, vnde victum tibi compares?

D O quantum hominum numerum aliena bona perdiderunt! Quot homines velut per somnum locupletes effecti, grauissimis damnis affecti sunt! At multi, inquis, ob es alienum contractum ad diuitias peruenierunt. Plures autem, vt opinor, laqueo vitam finierunt. Tu verò eos quidem, qui opibus aucti sunt, prospicis: eos autem, qui laqueo mortem sibi conscuerunt non enumeras, qui videlicet repetita pecunia ignominiam non ferentes, suspensio interire potius habuerunt, quam cum probro & infamia viuere. Miserandum spectaculum ego vidi, pueros ingenios paternorum debitorum causa vanales ad forum raptos. Opes filius tuis relinquere non potes? Ingenuitatem ipsis ne insuper eripias. Nemini vnquam patris paupertas crimini data est: es autem alienum à patre cõflatum in carcerem ducit. Ne finas syngrapham, tanquam paternam execrationem, ad filios & nepotes delabi.

Miserum spectaculum.

E DE DOMINIS, ET PATRIBVS FAMILIAS: & quòd eos non graues & acerbos, sed lenes iis, quibuscum versantur, esse oporteat. CAP. LXXXIX.

VI conturbat domum suam, possidebit ventos.

Noli esse tanquam leo in domo tua, subuertens domesticos tuos.

Si est tibi seruus, sit tibi quasi anima tua: quasi fratrem, sic eum tracta: quoniam in sanguine animæ comparasti illum. Si læseris eum iniuste, in fugam conuertetur. Et si abies effugerit, quem quæras, & in qua via quæras illum, nescis.

Prov. 11. Eccli. 4. 33.

Eph. 6. Domini, eadem facite cum illis, remittentes minas, scientes quia Dominus & ipforum & vester est in caelis. Domini, quod iustum & æquum est, seruis præstate, scientes quòd etiam vos dominum habetis in caelis.

Basil. Pater iniqua seruitute oppressum aliquem seruum tibi reliquit. Fac eum manumittas. Hac ratione, & leniorem ipsi cruciatum reddes, & tibi ipsi veram libertatem cõparabis.

Na. in Quis seruus, aut herus? mala hæc est sectio.

Tetr. Est fictor vnus, vna lex, iudex quoque.

Sic ergo seruos seruis vt, cernas tuos.

Alius, solutus corpore, vt præstes, vide.

Qui domini dicuntur, opinione duntaxat, non re vera domini existimantur.

Nemomor Nemo, qui quidem creatus sit, verè dominus est, quamuis etiam imperium suum ab or-
talii ve- bis finibus vsque ad fines propagarit. Solus autem ille, qui creatus non est, verè princeps
rè domi- atque imperator est.

nis dici Quamuis, vt ipse asseris, neminem premas, verberes, affligas, iniuria afficias: tamen pro
potest. iis, qui tecum versantur, horrendam censuram subibis.

Nilus. Ne seruos tuos in mediâ fame confice, ô homo: verè enim, quantum te liberalem alienis præbes, atque extorquis, qui à te aliquid petunt, inanis gloriæ causa gratificaris, tantum quoque famulus tuis, ne quid amplius significem, ob Dei gratiam subministra.

DE MAGISTRIS.

CAP. XC.

Esa. 8.
Hier. 15.

Coe ego, & filij mei, quos dedit mihi Deus.

Hæc dicit Dominus: Si separaueris pretiosum à vili, tanquam os meum eris: & reuertentur ipsi ad te, & tu non reuerteris ad eos.

Mat. 10.

Non est discipulus supra magistrum, nec seruus supra dominum suum. Sufficit discipulo, si fit sicut magister eius, & seruo, si fit sicut dominus eius.

Heb. 13.

Doctrinis variis & peregrinis nolite abduci.

Basilus.
Na. Chrys.

Docentis auctoritas fidem orationi conciliat, attentioresque discipulos reddit.

Alimonia, eius quoque qui alios nutrit, doctrina est.

Tum maxime bonarum rerum studio inflammantur discipuli, cum magistrorum exempla ob oculos habent.

Clemens.

Qui docet, plus discit: & qui verba facit, per sæpe vna cum auditoribus suis ipse quoque audit.

Philo.

Doctrinæ signum est virga. Etenim nisi quis pudore afficiatur, ac de nonnullis rebus obiurgetur, fieri non potest, vt emendetur, atque ad meliorem frugem se conferat.

Non vt præceptor docere, ita etiam discipulus addiscere potest. Etenim ille perfectus est: hic autem imperfectus. Ac proinde consideranda est eius, qui eruditur, facultas.

Auerte, quisquis es qui doces, ac diligenter expende, quanam aure vox tua à discipulo excipiat. Stultus enim est, qui ad surdum verba facit, ac stolidus qui lapidem monet. Eodem modo tu quoque peccati reus eris, nisi cum animo tuo perpenderit, quonam pacto, & quando sapientiæ sermonem promere oporteat.

Mat. 10.

Qui gratiam est consecutus, candidè seipsum iis offerre debet, qui discendi cupiditate tenentur: quemadmodum Dominus dixit, Gratis accepistis, gratis date. Nam qui accepit, nec tamen impertit, id quoque quod habet, ab eo auferetur. Nec verò iustis duntaxat, sed etiam peccatoribus gratiam tribuit Deus, vt qui nec inuidia laboret, nec personarum acceptor sit, verum oriri faciat Solem suum super bonos & malos, & pluat super iustos & iniustos, nec peccatorem negligat, sed ipsi quoque nonnihil gratiæ tribuat. Ac proinde candidè quisque docere debet.

Mat. 5.

Qui gratiam est consecutus, candidè seipsum iis offerre debet, qui discendi cupiditate tenentur: quemadmodum Dominus dixit, Gratis accepistis, gratis date. Nam qui accepit, nec tamen impertit, id quoque quod habet, ab eo auferetur. Nec verò iustis duntaxat, sed etiam peccatoribus gratiam tribuit Deus, vt qui nec inuidia laboret, nec personarum acceptor sit, verum oriri faciat Solem suum super bonos & malos, & pluat super iustos & iniustos, nec peccatorem negligat, sed ipsi quoque nonnihil gratiæ tribuat. Ac proinde candidè quisque docere debet.

DE